

Halmajugra

Településrendezési tervének teljes felülvizsgálata

KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT

TARTALOMJEGYZÉK

1.	A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	4
1.1.	Hatályos településrendezési eszközök, felülvizsgálat okai, céljai	4
1.2.	A településrendezési terv felülvizsgálatában szereplő fő módosulások	6
1.3.	Környezeti vizsgálat szükségessége	11
2.	KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT CÉLJAI, PRIORITÁSAI	12
3.	KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT, FIGYELEMBE VETT TERVEK, DOKUMENTUMOK	13
4.	A TERV, ILLETVE PROGRAM ÖSSZEFÜGGÉSE MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL, ILLETVE PROGRAMOKKAL	13
5.	A JELENLEGI ÁLLAPOT, TOVÁBBÁ A MÓDOSÍTÁSSAL JÁRÓ TERÜLETHASZNÁLATOK KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓ HATÁSOK BEMUTATÁSA KÖRNYEZETI ELEMENKÉNT	14
5.1.	Bevezetés – település bemutatása:	14
5.2.	Természetvédelmi szempontból kiemelt területek	17
5.3.	Zaj- és rezgésvédelem	18
5.4.	Levegőtisztaság-védelem	24
5.5.	Hulladékkezelés	27
5.6.	Talaj- és vízvédelem	28
5.6.1.	Földtani közeg	28
5.6.2.	Felszíni és felszín alatti vizek védelme	29
6.	TÁJREHABILITÁCIÓ	39
7.	ÖSSZEFOGLALÁS	41

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

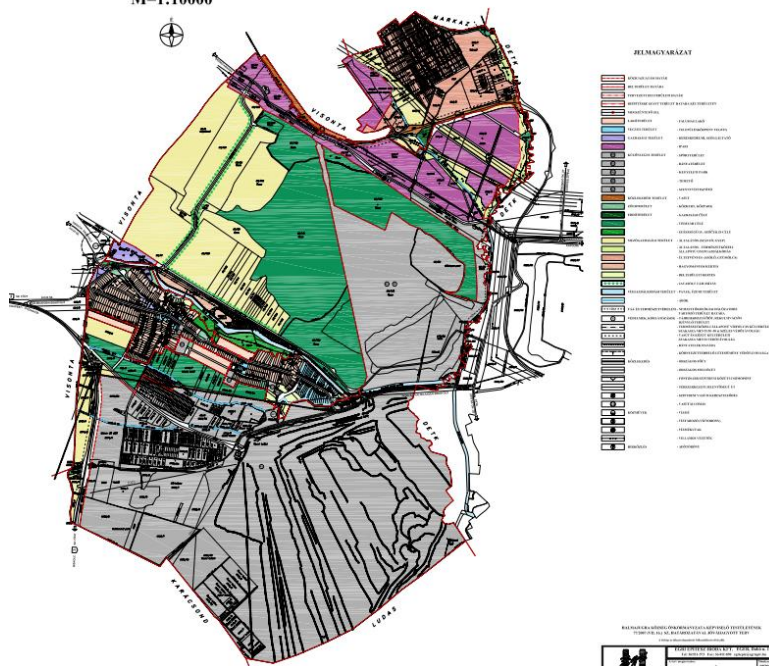
1.1. Hatályos településrendezési eszközök, felülvizsgálat okai, céljai

Az érvényes településrendezési terv a vonatkozó törvényi és rendeleti előírások betartásával elkészült, egyeztetési eljárások megtörténtek. Az önkormányzati működés korábbi éveiben az előző településrendezési terv készítése időszakában készült alátámasztó munkarészek a jogszabályokban előírtaknak megfelelően készültek.

A hatályos Településszerkezeti Terv a hosszútávú célkitűzések szerint, az önkormányzat településfejlesztési döntései alapján készült. A terv kijelöli a meglévő és tervezett beépítésre szánt területfelhasználási egységeket, a meglévő és tervezett közlekedési hálózatot, a táj-, természet-, környezetvédelemmel, örökségvédelemmel kapcsolatos javaslatait tartalmazza.

Az elkészült településszerkezeti tervet, a helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet az önkormányzat képviselő-testülete 2007 júliusában fogadta el.

Településszerkezeti terv:	77/2007. (VII.16.) ÖKT határozat
Helyi építési szabályzat és szabályozási terv:	9/2007. (VII.16.) Ör. rendelet
Településfejlesztési koncepció:	34/2007. (III.13.) ÖKT határozat
Településkép védelmi rendelet	14/2017. (XI.29.) Ör. rendelet
Településképi arculati kézikönyv	823/2017. (XI.28.) ÖKT határozat

A szerkezeti terv a HÉSZ és a szabályozási terv módosítására több ízben sor került, mind az önkormányzat, mind a helyi lakosság és helyi vállalkozások fejlesztési elképzeléseinek megfelelően.

5

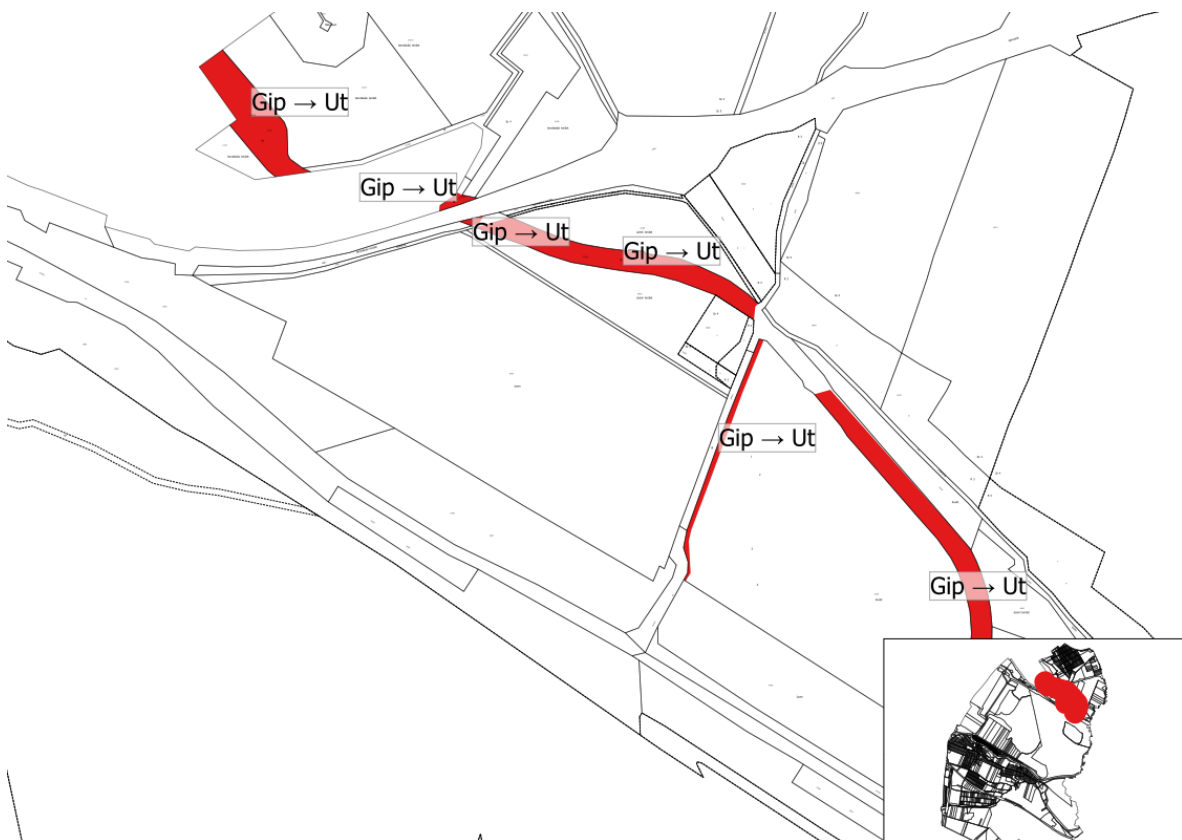
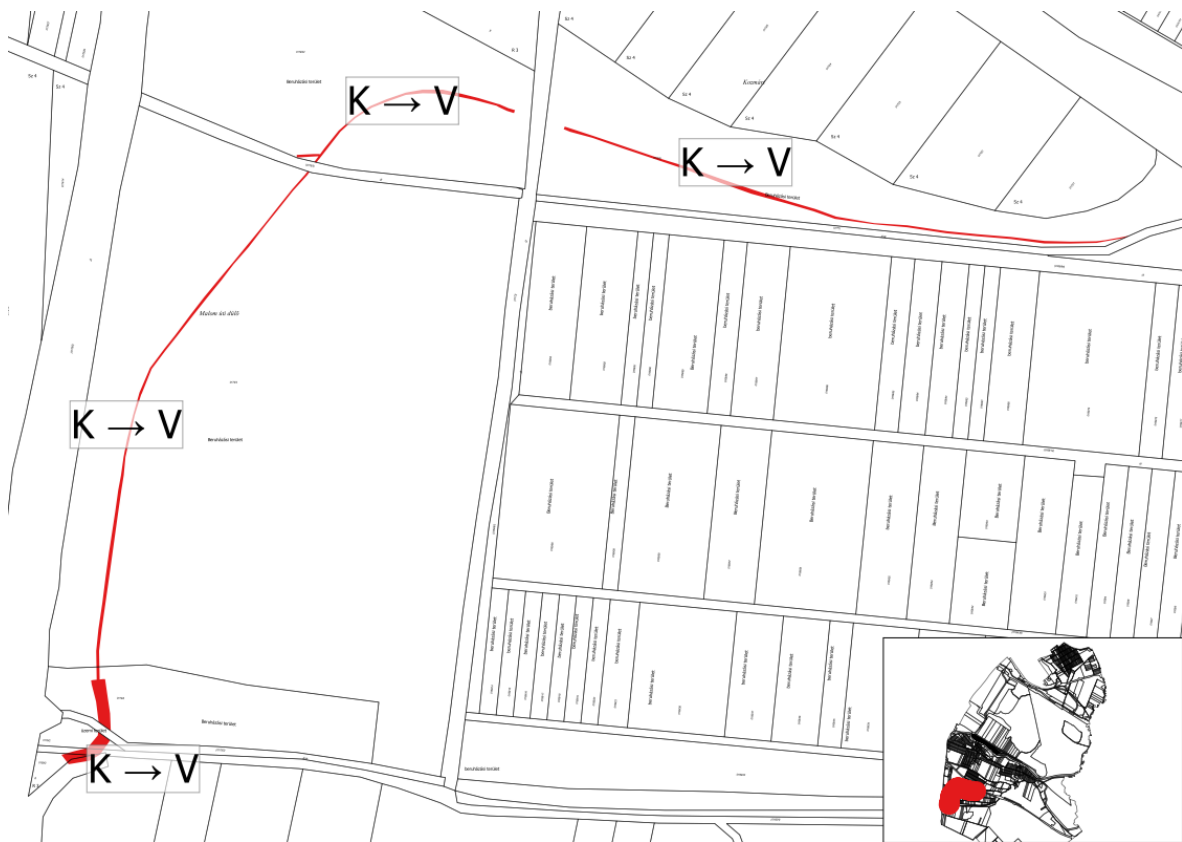
Fentieknek megfelelően a település 2017-ben elhatározta, hogy a módosítani fogja, illetve felülvizsgálja a településrendezési eszközöket megfelelően a jogszabályi, illetve gazdasági, társadalmi változásoknak.

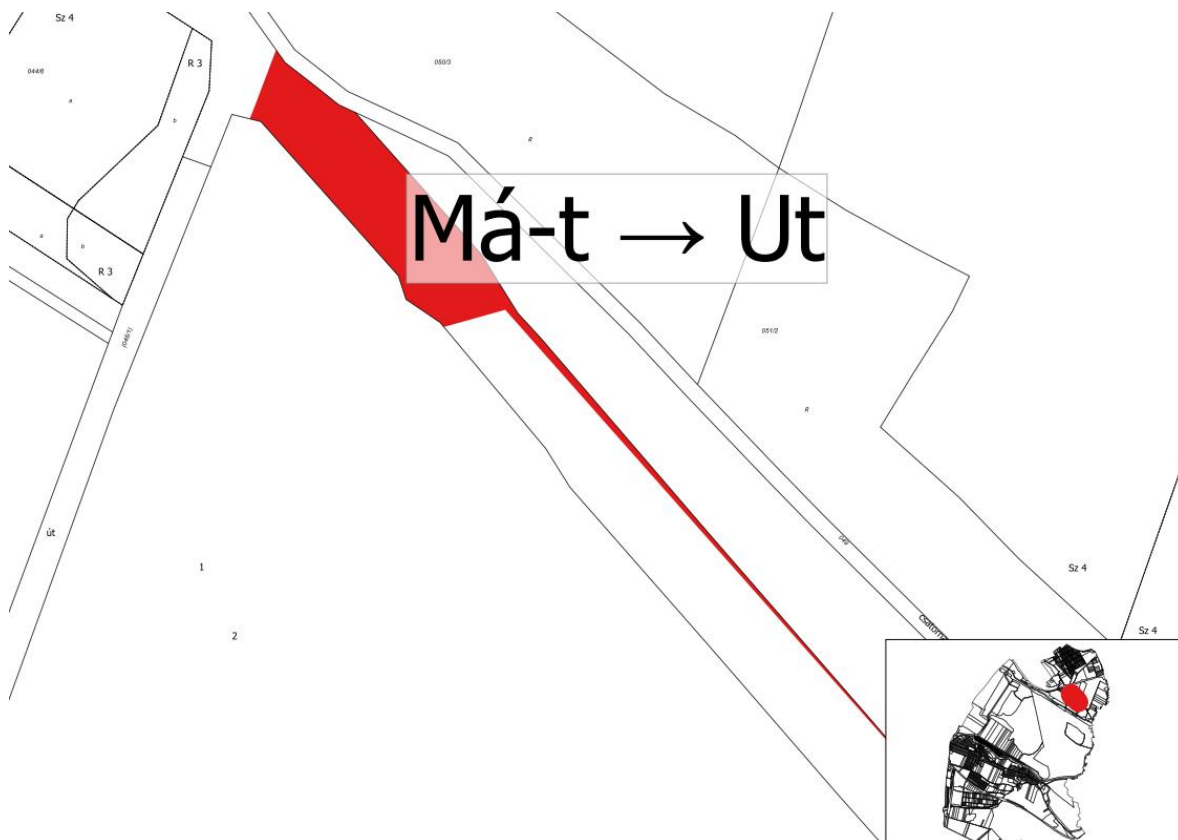
1.2. A településrendezési terv felülvizsgálatában szereplő fő módosulások

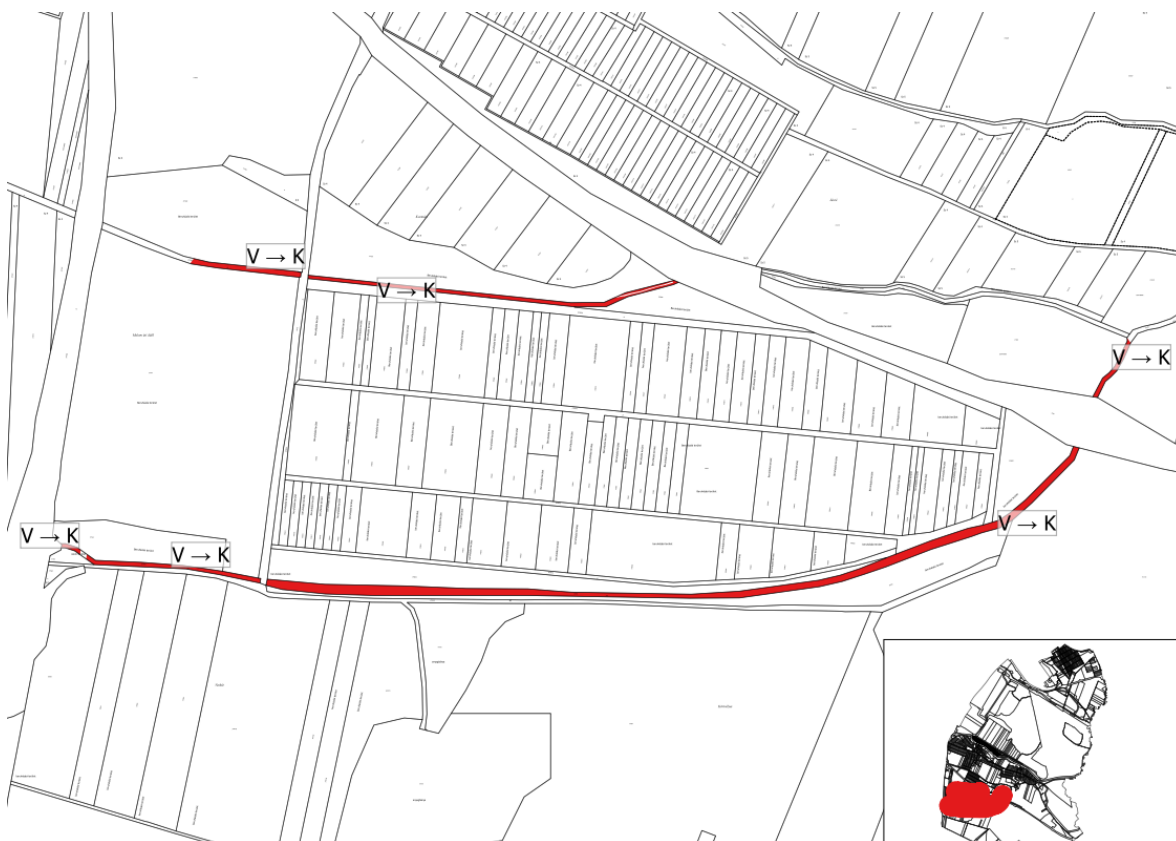
A hatályos településrendezési tervhez képest jelentős változások nincsenek. A változások (lásd: táblázat) jelentős részét a tényleges területhasználathoz igazodó területfelhasználási egységbe való besorolás indokolta. A változások egy részében a márt rekultivált, erdősített korábbi bányaterületek kerültek védelmi erdővé átminősítésre. Több helyen a korábban tervezett út megépült, ennek feltüntetése törtét meg a településrendezési tervben, a földhivatali alaptérképnek megfelelően. A terv készítése során a korábbi településszerkezeti terv rajzi pontatlanságainak javítása is indokolt módosítást.

Ssz.	Hatályos területfelhasználás	Tervezett területfelhasználás	Indoklás
A) Újonnan kijelölt beépítésre szánt terület			
A1	Vízgazdálkodási terület	Különleges bányaterület	A változást a tényleges területhasználathoz igazodó területfelhasználási egységbe való besorolás indokolta. A Sós völgyi-patak mederáthelyezésének megfelelően.
B) Újonnan kijelölt beépítésre nem szánt terület			
B1	Különleges bányaterület	Vízgazdálkodási terület	A változást a tényleges területhasználathoz igazodó területfelhasználási egységbe való besorolás indokolta. A Sós völgyi-patak mederáthelyezésének megfelelően.
B2	Ipari gazdasági	Út	A korábban tervezett út megépült, ennek feltüntetése történik a földhivatali alaptérképnek megfelelően.
B3	Különleges bányaterület	Út	A korábban tervezett út megépült, ennek feltüntetése történik a földhivatali alaptérképnek megfelelően.
B4	Különleges bányaterület	Védelmi erdőterület	Az Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdőterületek kijelölése a valóságban is már rekultivált bányaterületek erdőterületbe való átsorolása a Keleti I. bánya területén.
C) Beépítésre szánt területek átsorolása			
C1	Falusias lakóterület	Különleges temetőterület	A korábbi településszerkezeti terv rajzi pontatlanságának javítása.
D) Beépítésre nem szánt területek átsorolása			
D1	Út	Vízgazdálkodási terület	A változást a tényleges területhasználathoz igazodó területfelhasználási egységbe való besorolás indokolta.
D2	Általános - természetközeli állapotú gyepgazdálkodás mezőgazdasági területe	Út	A változást a tényleges területhasználathoz igazodó területfelhasználási egységbe való besorolás indokolta.
D3	Gazdasági erdőterület	Védelmi erdőterület	Az Országos Erdőállomány Adattárának megfelelően az erdőterület rendeltetésének megfelelő területfelhasználási egységbe sorolás.
D4	Út	Védelmi erdőterület	A változást a tényleges területhasználathoz igazodó területfelhasználási egységbe való besorolás indokolta.

1.3. Környezeti vizsgálat szükségessége

A környezeti vizsgálat (KV) készítését a 2/2005 az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló kormányrendelet írja elő. A rendelet szerint a vizsgálat tárgya a település egészére készülő szerkezeti terv, helyi építési szabályzat vagy szabályozási terv.

Fentiek alapján, figyelembe véve a településrendezési eszközök többféle, átfogó céljait, az Önkormányzat a környezeti vizsgálat elvégztetése mellett határozott.

A környezeti vizsgálat elvégzésére a **SZPIGEO Környezetvédelmi Bt.** (1149 Budapest, Kövér L. u. 6., II/9.) kapott megbízást.

Felelős tervező: Szabó Péter Imre ügyvezető

Tervezői, szakértői jogosultságok:

- SZKV-1.2. - Levegőtisztaság-védelem szakértő
- VZ-TEL - Települési víziközmű tervezése

- VZ-TER - Területi vízgazdálkodási építmények tervezése
- SZKV-1.3. - Víz- és földtani közeg védelem szakértő
- VZ-VKG - Vízkészlet gazdálkodási építmények tervezése

Kamarai szám: 01-13126; FVM/MüE szám: 01-63027

2. Környezeti vizsgálat céljai, prioritásai

A településrendezési terv készítéshez kapcsolódóan vizsgáltuk a tervezett és az alapállapot környezeti hatásait, valamint értékeltük a tervezett módosulások, fejlesztések környezeti hatásait, a 2/2005.(I.11.) Korm. rendelet szerinti környezeti vizsgálat keretében. A településrendezés során a kedvező állapotok megőrzése, a környezet minőségének megóvása és javítása fontos feladat. A településszerkezeti terv készítésénél - a korábbi terv megállapításaival és a fejlesztési célokkal összhangban - kiemelten fontos környezetvédelmi céloknak az alábbiakat tekintettük:

- Felszíni és felszín alatti vizek védelme
- Környező lakóterületek védelme a káros környezeti hatásoktól (zaj, levegő)
- A védett és a védelemre tervezett természeti területek védelme

A célok a népesség-megtartó képesség növelését, a munkahelyteremtés lehetőségeit is hivatottak biztosítani. Ezzel a terv szerint a település figyelembe vette a környezet védelmének legfontosabb kérdéseit, így a környezeti értékelés elsősorban a változtatások kapcsán vált szükségessé.

A terv céljai, programja kiemelten kezeli a környezet és természetvédelem kérdését, azok helyi szintű érvényesülését.

A tervmódosítások összességében tartalmazzák:

A fenntartható fejlődés és környezeti feltételek megőrzését biztosító fejlesztés elemeit. A tervjavaslat alapvetően megfogalmazza azokat a távlati feladatokat, igényeket, amely a fenntartható fejlődési folyamatok (a földterület-használat, zöldterületek, gazdaság, társadalom, települési értékek) generálói, biztosítékai. A természeti erőforrásokkal való

racióális gazdálkodást annak érdekében, hogy a települési és természeti környezet terhelhetősége, eltartóképessége és a társadalmi szükségletek kielégítése összhangban maradjon. A tervezett területigényes fejlesztések településszintű arányait tekintve nem ellentétesek a termőföldekre vonatkozó védelmi követelményekkel. Az új területhasználati funkciók nagyobb gazdasági, társadalmi értéket képviselnek, természeti és környezeti igénybevétele nem haladja meg az eredeti funkciók paramétereit.

A település területén folytatott gazdasági tevékenységeket ösztönzi a hatékony, de mégis kíméletes és energiatakarékos környezet-igénybevételre.

A beépítésre szánt területek természeti és környezeti terhelések tekintetében olyan adottságokkal rendelkeznek, amely a terhelhetőségi mutatók tekintetében lehetőséget adnak a fejlesztésekre, így lehetővé téve a rövid-, közép és hosszútávú fejlesztések tervezhetőségét és megvalósíthatóságát, a várható szélsőséges klímaviszonyokhoz való jobb strukturális alkalmazkodást.

3. Környezeti értékelés készítéséhez felhasznált, figyelembe vett tervek, dokumentumok

- Országos Területrendezési terv
- Hajdú-Bihar Megye területrendezési terve
- OKIR Országos Környezeti Információs Rendszer nyilvános adatai: TIR – Természetvédelem, HNYR- Hatósági Információk, LAIR – levegő, HIR- hulladék, KÁRINFO – szennyezett területek
- Magyarország felülvizsgált, 2015. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Terve
- Halmajugra Településfejlesztési koncepció –2007.
- Halmajugra Településképi arculati kézikönyv – 2017.

4. A terv, illetve program összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

Az OTrT és a Megyei Területrendezési Terv elfogadott tervdokumentációit a terv figyelembe veszi.

Ezek alapján a terv nem ellentétes a tervhierarchában magasabb szinten megjelenő tervekkel, programokkal, azokra nincs befolyással; a környezeti megfontolások és a fenntartható fejlődés szempontjai a tervezés során nagy hangsúlyt kaptak. A terv a rendezéssel érintett területek hatékonyabb, az alulhasznosított területek kihasználását célozza meg – új beépítésre szánt terület kijelölése nélkül – azok jellegének, méretének, működési feltételeinek módosításával.

A magasabb rendű tervekhez való igazodás bemutatása szükséges minden településrendezési terv készítéséhez és elfogadásához.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény módosítása elfogadásra került. Az egyes törvények területrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCXXIX. törvény (továbbiakban: MTv.) 2014. január 1-jével új alapokra helyezte a területi elveket, a műszaki infrastruktúra-hálózatot a közlekedési prioritásoknak megfeleltette, bevezetett több új térségi övezetet, miközben jó néhányat megszüntetett. Átmeneti rendelkezéseket hozott a megyei területrendezési tervek megszületéséig tartó időszakra. A törvény térképi mellékleteit szinte teljesen felülírta a legfrissebb adatállományra építve.

5. A jelenlegi állapot, továbbá a módosítással járó területhasználatok következtében várható hatások bemutatása környezeti elemenként

5.1. Bevezetés – település bemutatása:

Halmajugra település 1950-ben jött létre Gyöngyöshalmaj és Hevesugra egyesítéséből. Gyöngyöstől 10 kilométerre, a 3-as főúttól 5 kilométerre északra található.

Halmajugra a Mátra hegység és az Alföld között, a Mátraalja délkeleti részén fekszik. A felszínt a délkeleti irányú lefutású széles dombhátak és a köztük húzódó széles patak völgyek jellemzik. Az igazgatási terület keleti szélén folyik a Nyiget-patak, a

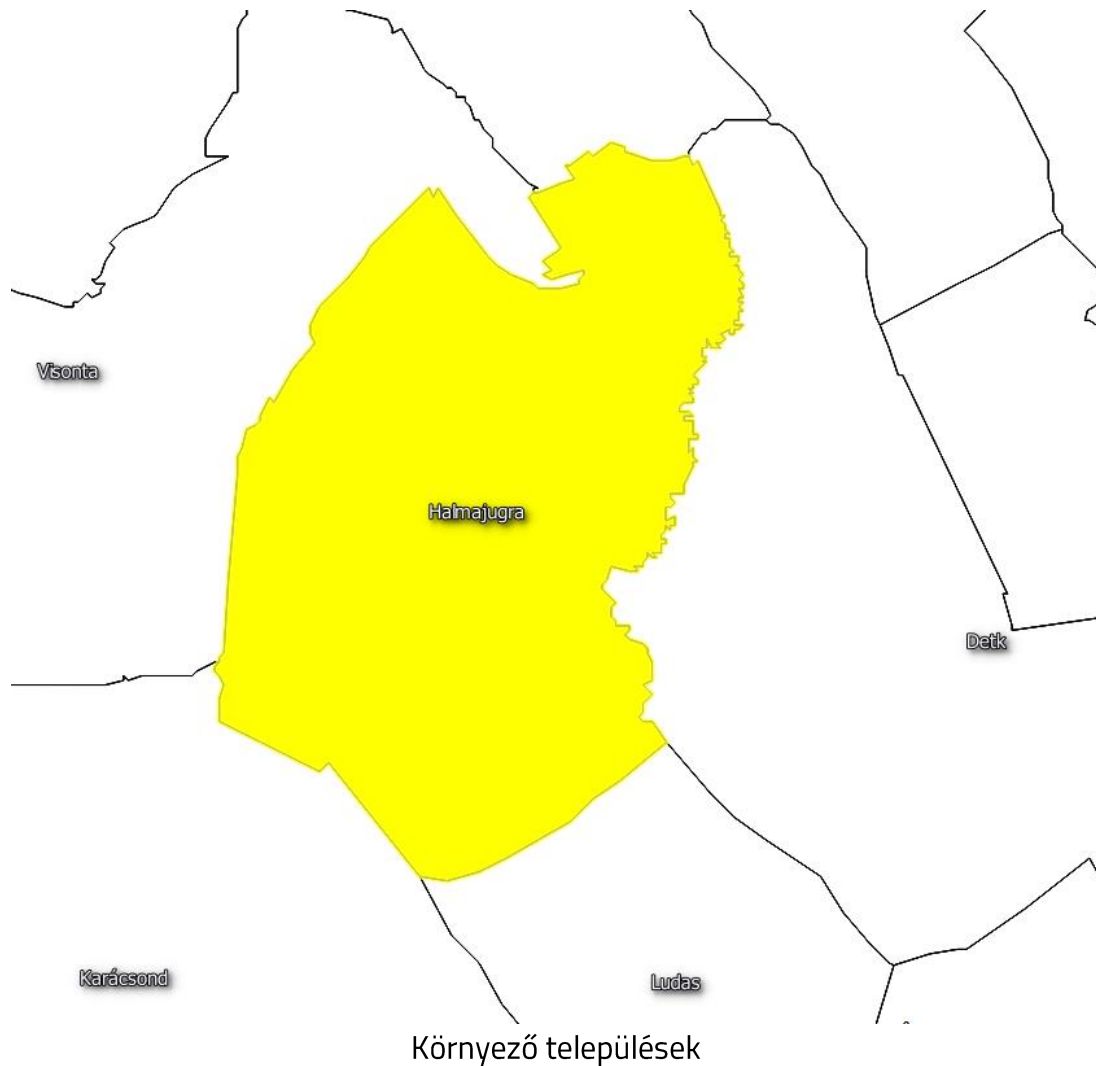
belterület északi peremén a Bene-patak, a belterülettől délre a Sós-völgyi-patak. Halmajugra igazgatási területét jelentős mértékben érinti a Mátrai Erőművet kiszolgáló külszíni fejtésű lignitbányászat. A belterülettől északra kb. 2 km széles sávban a tájrehabilitáció már befejeződött, itt a mesterséges felszín látható. Az ettől keletre fekvő területen már nem folyik bányászat, de a rehabilitáció még nem teljes. A kitermelés jelenleg a belterülettől délkeletre folyik. Az elkövetkező években a belterülettől délre fekvő területeken terjeszkedik a bánya. A komplex tájrehabilitáció befejezése csak nagytávon várható.

Az igazgatási terület északkeleti részét a bányászat nem érinti. A területen áthalad a visontai erőművet kiszolgáló vasútvonal és több nagyfeszültségű villamosvezeték. Az igazgatási határ „rendezésével” a Mátrai Erőmű Visonta igazgatási területére került, de egyes kiszolgáló telephelyei Halmajugrához tartozó területen maradtak. Az Erőműi út mellett épült fel az Ytong, ma Xella falazóelem gyár.

A külterületet jól feltárlják a meglévő üzemi utak, ezért a jelentős mértékű teherforgalom nem terheli a lakóterületet. A Budapest – Miskolc közötti 3. sz. főút nyomvonalat – a bánya terjeszkedése miatt – több alkalommal módosították.

A település igazgatási területe 2168 ha, ebből belterület 123 ha. A külterület 64%-a mezőgazdasági termelésből kivett terület, nagyrészt bányatelkek, illetve iparterület. A mezőgazdasági terület 80%-a szántó, 14,4%-a szőlő, a többi gyeperdő. A földhivatal nyilvántartásában összesen 6,5 ha erdő szerepel. Az 1930. évi adatokkal összevetve háromszor ekkora területen folyt szántóművelés (búza, kukorica, árpa, zöldtakarmány és hüvelyesek) és több mint kétszeres területen szőlőtermelés. Az erdő akkor is elenyésző területet foglalt el.

Halmajugra a Gyöngyösi Statisztika Kistérséghez tartozik, tagja a Gyöngyösi Többcélú Területfejlesztési Társulásnak. A kistérségen belül Visonta, Detk, Ludas, Karácsond községekkel áll szorosabb kapcsolatban.

A területen, illetve a térségben is a bányaművelésnek alárendelt szerepű a mezőgazdasági területek művelése. A mezőgazdasági területeken a szántóföldi növénytermesztés a domináns. A meghatározó arányú szántók mellett nagy összefüggő tömbökben alakultak ki szőlő-területek a vasúttól északra, a közigazgatási terület markazi határában és a belterülettől délre.

A település erdősültsége átlagosnak mondható, 350 ha körüli. Ezek jórészt a már felhagyott rekultivált bányaterületek területei. A művelt bányaterületek felhagyása után várható, hogy a meddők, a rézsúk és a teraszok területét elsősorban védelmi célú erdőként rekultiválják. A rekultiválással tehát ténylegesen nő a fásított terület, de a különleges bányaterületet leváltó erdőterületté nyilvánítás csak a későbbiekben, a bányaművelés befejezésének idején várható. Az erdősültség kedvezőbb környezeti

hatásának mérséklésére tájfasítási programot szükséges megvalósítani a közutak és a vízfolyások mentén, a belterület határán a beépített terület védelme érdekében. Tájfasítás javasolt a térszerkezeti jelentőségű külterületi utak mentén is. A településszerkezeti terv és a szabályozási terv meghatározza a tájfasítás javasolt célterületeit.

A község közigazgatási területén folytatott bányaművelés és a területen tervezett új, „zöldmezős” gazdasági területek, RIGIPS üzem kialakítása esetén a település biológiailag aktív termőföld területei jelentős mértékben csökkennek, ezért a megmaradó területek biológiai aktivitásának és ökológiai értékének növelése még inkább fontossá váló településrendezési, azon belül is tájrendezési és környezetalakítási feladat.

5.2. Természetvédelmi szempontból kiemelt területek

A települést érinti a nemzeti ökológiai hálózat (magterület és ökológiai folyosó), mely elemei a szerkezeti és szabályozási tervlapokon már a hatályos terveken is feltüntetésre kerültek. A rájuk vonatkozó országos erejű jogszabályok betartása minden esetben kötelező. Helyi szinten való szabályozásra nincs szükség.

Az országos ökológiai hálózat területeit az Országos Területrendezési Terv (OTrT) határolja le. Az OTrT-ben meghatározott ökológiai hálózatba tartozó területeket a megyei területrendezési tervek három differenciált területre bontják tovább, úgymint magterület, ökológiai folyosóra és puffterület. Ezek definíciója a következő:

Magterület: „Olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életközösségeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.” (OTrT 2. § 16. pont)

Ökológiai folyosó: „Olyan, többnyire lineáris kiterjedésű folyamatos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok), amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz

tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására." (OTrT 2. § 22. pont)

Pufferterület: „Olyan rendeltetésű területek, melyek megakadályozzák vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatásait, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek." (OTrT 2. § 23. pont)

Heves megye Területrendezési Terve Halmajugra közigazgatási határain belül ökológiai folyosóba sorol területeket a nemzeti ökológiai hálózat területei közé.

Halmajugra közigazgatási területén tehát az országos ökológiai hálózat mint országos oltalom alatt álló terület övezete jelenik meg. Az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezete a keleti (detki) közigazgatási határ mentén a Nyiget patak mentén húzódik.

5.3. Zaj- és rezgésvédelem

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (1) bekezdése alapján a településfejlesztés és a településrendezés célja a lakosság életminőségének és a település versenyképességének javítása érdekében a fenntartható fejlődést szolgáló településszerkezet és a jó minőségű környezet kialakítása, a közérdek érvényesítése az országos, a térségi, a települési és a jogos magánérdekek összhangjának biztosításával, a természeti, táji és építészeti értékek gyarapítása és védelme, valamint az erőforrások kíméletes és környezetbarát hasznosításának elősegítése.

(2) A településfejlesztés és a településrendezés során biztosítani kell a területek közérdeknek megfelelő felhasználását a jogos magánérdekekre tekintettel. Ennek során figyelembe kell venni

g) az egészséges lakó- és munkakörülmények, a népesség biztonságának általános követelményeit,

i) a környezet-, a természet- és a tájvédelem szempontjait.

A zajvédelmi szempontokat is figyelembe vevő helyi településtervezés jelentősége a későbbi konfliktushelyzetek megelőzésében mutatkozik meg. Fontos, hogy az önkormányzat a környezetterhelő források telepítését lehetővé tevő döntéseinél, az ipari, gazdasági, vegyes övezetek kijelölésénél ne pusztán a határértékek majdani teljesülését tartsa szem előtt, hanem legyen figyelemmel arra is, hogy az új funkciók ne eredményezzenek jelentős zajterhelés-növekedést a meglévő állapothoz képest.

Zaj-és rezgés elleni védelem szempontjából elsődleges cél, hogy a „zajos” szolgáltató/gazdasági területek és a védendő területek tartósan elkülönüljenek egymástól, és közöttük átmeneti zónák alakuljanak ki, és maradjanak meg.

A település környezetvédelmi feladatai közül a zajvédelem szempontjából irányadónak a módosított 284/2007. (X. 29.) MT rendeletben foglaltakat kell tekinteni. A zaj- és rezgésvédelem rendezéssel és építéssel kapcsolatos előírásait a zaj- és rezgésvédelemről szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet szabályozza. A zajvédelmi területi besorolás a jellemző területhasználat és beépítési mód függvénye. A 8/2002. (III.22) KöM - EüM rendelet szerint a közlekedéstől származó zaj egyenértékű A hangnyomásszintje új tervezésű vagy megváltozott területfelhasználású területeken az épületek környezetében, falusias és kertvárosias lakóterületen átmenő forgalom nélküli lakóutca mentén 55/45 dB, összekötő út mellett 60/50 dB nappal/éjjel értékek.

A védendő területeket zavaró mértékben terhelő üzemi zajforrás a területen jelenleg nincs. A lakóterülettel szomszédos telephelyek potenciális üzemi zajforrásnak tekinthetők. Az új üzemi létesítmények csak akkor kapnak engedélyt az építésre, üzemelésre, ha a hatályos előírásoknak, így az üzemi eredetű zajterhelés vonatkozó határértékeinek is meg tudnak felelni. Fontos, hogy a lakóterületen belül és a lakóterület szomszédságában telepített vállalkozások esetén csak olyan funkciójú gazdasági, kereskedelmi tevékenység települhessen le, ahol a jogszabályokban rögzített környezeti határértékek betartása

mellett a vonzott forgalom, a kültéri anyagtárolás, anyagmozgatás a későbbiekben nem okoz nehezen feloldható környezeti konfliktust.

Jelenleg a Detki Kekszyár üzemeléséhez kötődően keletkezik a lakóterületet zavaró közlekedési és üzemi eredetű zaj. Az üzem árufeltöltő-rakodó gazdasági bejárata lakóutcára nyílik. Az áruszállítás-rakodás műszaki körülményeit úgy kell fejleszteni, hogy a kamionok közlekedése és a rakodás a lakóterület zavarása nélkül történjen. A belterületen kívüli üzemek zajterhelése a fekvésük miatt nem zavarja a lakóingatlanok használatát. A visontai szennyvíztisztító rendkívül zajos, ami jelenleg egy lakóingatlant érint. A bányauzem szállítószalagjai és a bányagépek szintén erős zajhatás mellett működnek, de a közelükben védendő létesítmény nincs.

Zaj elleni védelem szempontjából az alábbi főbb jogszabályok veendőik figyelembe:

- 1995. évi LIII. törvény - a környezet védelmének általános szabályairól
- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet - a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
- 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet - a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet - a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról

Határértékek

Új létesítmény építése

Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) ha az építési munka időtartama					
	1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	60	45	55	40	50	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	65	50	60	45	55	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	70	55	65	50	60	45
Gazdasági terület	70	55	70	55	65	50

Mind az infrastruktúra kiépítésnél, mind a tervezett tevékenységek telepítésénél a kivitelezést ennek figyelembe vételével kell tervezni. A mindenkori kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani.

Üzemeltetés

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklete szerint:

zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormány rendelet előírja, hogy azokban a zajjal járó tevékenységekre irányuló hatósági engedélyezési eljárásokban, amelyekben a környezetvédelmi hatóság – a tevékenység környezeti zaj és rezgés elleni védelem követelményeinek való megfelelésége kérdésében – szakhatóságként jár el, vagy szakkérdést vizsgál, az eljáráshoz benyújtott dokumentációnak zaj elleni védelemről szóló munkarészt kell tartalmaznia. A munkarész tartalmi követelményeit a 284/2007. (X. 29.) Kormány rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

Továbbá az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 5. melléklet II. pontja értelmében a környezetvédelmi szakhatóság állásfoglalásának megkéréséhez vagy szakkérdéshez szükséges dokumentáció: Ha zajjal járó tevékenységekre irányuló hatósági engedélyezési eljárásokban a környezetvédelmi hatóság szakhatóságként jár el, akkor az építészeti-műszaki dokumentációnak a zaj- és rezgésvédelmi szabályozás tekintetében a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott tartalmú zaj elleni védelemről szóló munkarészt kell tartalmaznia.

A tevékenységek telepítése előtt az építési engedélyezésnél a szakszerűen összeállított zaj elleni védelemről szóló munkarész biztosítja, hogy a zajvédelmi szakértő részvételével végzett tervezést és megvalósítást követően a zaj elleni védelmi követelmények teljesüljenek,

A szabályozási terv, terv szerinti módosítása zaj elleni védelmi szempontból nem tekinthető jelentősnek.

Zaj- és rezgésvédelem - Összefoglalás

A zaj-és rezgés elleni védelem területén a helyi viszonyoknak megfelelő szabályozás megalkotásán, kialakításán keresztül a települési önkormányzatok jelentős szerepet játszanak. Tervezett, megfontolt településrendezéssel számtalan probléma, konfliktus megelőzhető. Cél az, hogy már a településrendezés szintjén szabályozásra kerüljön, hogy zajjal járó gazdasági tevékenységek és lakófunkció egy területen belül, vagy közvetlen szomszédos területen ne legyen megengedett. Elmondható, hogy a széles társadalmi problémát vethet fel egy csendes falusias, kertvárosias, kisvárosias lakókörnyezetben még olyan területhasználat engedélyezése is, mellyel ugyan a területre előírt zajterhelési határértékek betartásra kerülnek, de jelentős zajnövekményt okoznak-okozhathatnak az érintett területen.

Mindezek figyelembe vételével a szabályozási terv tervezett változásai zaj elleni védelmi szempontból semlegesek, támogatható, a zajkörnyezeti állapot az átsorolással nem változik.

Zaj elleni védelem szempontjából az alábbi főbb jogszabályok veendők figyelembe:

- 1995. évi LIII. törvény - a környezet védelmének általános szabályairól
- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet - a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól

- 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet - a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet - a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról

5.4. Levegőtisztaság-védelem

A levegő védelméről szóló, 306/2010. (XII.23.) Kormányrendelet szerinti légszennyezettségi agglomerációkat és zónákat az 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet hirdette ki. Ez alapján Halmajugra (Gyöngyös agglomerációjába tartozik) város a 10. légszennyezettségi zónába került besorolásra.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint						
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon
Gyöngyös területének besorolása	F	F	F	E	F	B

2. táblázat: Gyöngyös területének besorolása – zónacsoportok a szennyező anyag szerint

A 4/2011. (I.14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről 5. melléklete szerint:

- B csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és a túréshatárt, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szereplő anyagok esetén a célértéket meghaladja. Ha valamely légszennyező anyagra túréshatár nincs megállapítva, de a területen e légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szint meghaladja a határértéket, illetve az 1.

melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szereplő anyagok esetén a célértéket, a területet ebbe a csoportba kell sorolni.

- E csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.
- F csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.”

A település levegő minőségét általában az alábbi tényezők befolyásolják:

- mezőgazdasági tevékenység (talajművelés, terményszállítás, takarmánygyártás)
- állattartásból eredő bűzhatás
- közlekedés
- fűtés (hagyományos illetve vegyes tüzelés, avar- illetve kerti hulladékégetés)
- pollenallergiát okozó gyomok elterjedése

A településen az avar és kerti hulladékok égetését és a parlagfű visszaszorítását helyileg szabályozzák. A fűtésből származó szén-monoxid és nitrogén-oxidok kibocsájtása főként a családi házas övezetekben fordul elő.

A levegő-tisztaság védelmével kapcsolatos jogszabályok:

- 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet a levegő védelméről,
- 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről,
- 4/2011. (I.14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsájtási határértékéről.
- 26/2014. (III.25.) VM rendelet az egyes tevékenységek illékony szerves vegyület kibocsájtásának korlátozásáról.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet értelmében:

- Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése. a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék – ez elemi kár kivételével – bármilyen okból kigyullad. Lábon álló növényzet, tartó és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos.
- Diffúz forrás a lehető legkevesebb légszennyező anyag levegőbe juttatásával alakítható ki, működtethető és tartható lenni. A diffúz forrás működtetése, fenntartása során az üzemeltető a diffúz forrás környezete és az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodik.
- Tilos a légszennyezés, valamint a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.
- A környezetvédelmi hatóság a védelmi övezet nagyságát – a környezetvédelmi engedélyben, egységes környezethasználati engedélyben a legnagyobb teljesítmény-kihasználás és kedvezőtlen terjedési viszonyok (különösen az uralkodó szélirány, időjárási viszonyok) mellett, a domborzat, a védőelemek és a védendő területek, építmények figyelembevételével – a légszennyező forrás határától számított, legalább 300, legfeljebb 1000 méter távolságban lehatárolt területben határozza meg.
- Meglévő telephelyen tervezett új légszennyező forrás esetében a környezetvédelmi hatóság a védelmi övezet kijelölése során az előírt 300 méternél kisebb távolságot is meghatározhat, amennyiben valamennyi levegővédelmi követelmény teljesül.

A jelenlegi állapot megtartása, esetleges javítása – például a porszennyezés csökkentésével – érdekében a következő általános célkitűzéseket fogalmazzuk meg:

- a közlekedés okozta porterhelés csökkentése fasorok ültetésével, burkolt utak növelésével;
- a mezőgazdaságból származó diffúz szennyezések, elsősorban a porszennyezés csökkentésére szélvédő erdősávokkal, út menti fasorok telepítésével, a gyengébb termőképességű földrészekeken kisebb erdők telepítésével;
- Az elérhető legjobb, és biztonságosabb mezőgazdasági technológia alkalmazása (porleválasztók stb.);
- gyom irtása (különös tekintettel az allergénhatású növényekre).

Halmajugra település belterületén jelenleg nincs határérték feletti emissziójú légszennyező pontforrás. A belterülettől északra lévő gazdasági létesítmények és elsősorban az Erőmű kibocsátása befolyásolja az épített környezet levegőminőségét.

A levegőminőséget befolyásoló másik jelentős diffúz légszennyező forrás a külszíni bányaművelés, illetve a bányá felporzásra hajlamos, minden növényzettől fedetlen felületei, illetve a szennyezett burkolt utakon és földutakon történő gépjármű-közlekedés miatt keletkező porterhelés.

A jelenlegi hulladék-lerakóhely területe a belterülettől távol, délre üzemel, szaghatása a belterület levegőminőségét nem befolyásolja. A község belterületén, illetve annak közelében zavaró szaghatást keltő állattartást nem folytatnak.

A település területén a korszerűtlen háztartási fűtéséből származó füstgáz anyagok a téli időszakban szezonálisan zavaró mértékű légszennyezést okozhatnak.

Az új szabályozási tervben szereplő változások a levegő minőségére nem járnak káros hatással. A változások jelentős része a valós területhasználatok miatt szerepel az új szabályozási tervben, így a levegő minőségére semmilyen változást nem gyakorolnak.

5.5. Hulladékkezelés

A terület használata során keletkező települési és egyéb hulladékok ártalmatlanításáról az alábbi jogszabályok előírásai alapján lehet, illetve kell gondoskodni:

- 2012. évi CLXXXV törvény a hulladékról,
- 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről,
- 225/2015. (VIII.7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól,

A szervezett szemétszállítás keretében hetente egyszer gyűjtik és szállítják el a települési hulladékot. A háztartásokban 110 l-es kukákban gyűjtik a hulladékot.

A gazdasági létesítmények adatszolgáltatása szerint a veszélyes hulladékok szakszerű gyűjtése, kezelése megoldott.

A XELLA Magyarország Építőanyagipari Kft. YTONG Falazóelemgyárnál több szolgáltató közreműködésével szállítják el az évente több mint kétezer tonna, különböző összetételű veszélyes hulladékot. Az évi kb. 23 t kommunális hulladékot a Városgondozási Zrt. Gyöngyösi lerakótelepére szállítják.

A CRONUS Tömegáru Fuvarozó és Szolgáltató Kft. tevékenysége során a fajtánként gyűjtött veszélyes hulladékot több szolgáltató segítségével szállítják el. Az évi 6,2 t, konténerben gyűjtött kommunális hulladékot a Nett 94 Bt., Nagyréde szolgáltató szállítja el.

A Detki Kekszgyárban nem keletkezik önállóan gyűjthető mennyiségű veszélyes hulladék. A kommunális hulladékot heti 1 alkalommal, 7 db 1100 literes konténerrel a MÁTRA-KOM Hulladékgazdálkodási Kft. Gyöngyös szállítja el.

5.6. Talaj- és vízvédelem

5.6.1. Földtani közeg

A földtani közeg a természeti környezet és tájhasználat alapvető eleme, így kiemelt jelentőségű, hogy az antropogén hatásokkal szemben megfelelő védelmet biztosítsunk. A településrendezési eszköz módosítása után a fejlesztési területeken létesülő beruházások megvalósításánál tekintettel kell lenni a környezeti elemek minőségének megóvására. Ezen célból környezetvédelmi vonatkozású engedély (egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély, működési engedély) kizárólag a földtani közeg védelmének érvényesülése esetén adható.

Csak olyan létesítmények, tevékenységek valósíthatók meg, amelyek ellenőrzött körülmények közötti működtetése hosszú távon sem veszélyezteti a földtani közeg jó állapotát, továbbá az általános normatív emberi elvárások és a vonatkozó hatályos jogszabályokban megfogalmazott környezeti célkitűzések teljesülését.

A település területén a **termőföld** jelentős igénybevételével járó bányüzemet és „zöldmezős” fejlesztéseket határoz meg a településszerkezeti terv. Az építéskor letermelt humuszos termőföld kezeléséről, újrahasznosításáról a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően kell gondoskodni. A talajvédelem, a defláció elleni védelem érdekében a gyenge termőhelyi adottságú területek, felhagyott bányaterületek (meddők, rézsűk, teraszok) erdősítésével növelni kell az erdőterületet, bővíteni kell a mezővédő erdősávok, fasorok rendszerét.

A bányaterületek rekultiválásához termőfölddel kevert meddőt használnak fel.

A felszíni szennyeződés-érzékenység miatt a területen potenciálisan veszélyt jelentő tevékenység nem folytatható. Új technológia, új funkció esetén a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásainak teljesülését biztosítani kell. Fokozott figyelemmel kell gondoskodni arról, hogy a talaj, a földtani közeg, a felszín alatti vizek ne szennyeződjenek.

5.6.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme

Az OTTr és a megyei terv övezeti besorolása szerint a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek övezete és a felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő

területének övezete nem érinti Halmajugra község területét. A területhasználat tehát ilyen szempontból nem korlátozott. A terület fő vízgyűjtője a Bene-patak.

Halmajugra területe a jelenleg hatályos, „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról” szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében érzékeny. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7.§ (5) bekezdése és a 2. számú melléklet szempontjai szerint elvégzett vagy végeztetett helyi vizsgálatok alapján lehetőség van egyedi szennyeződés érzékenységi kategóriába történő besorolás megállapítására is. Halmajugra területe sérülékeny földtani környezetű vízbázist, illetve vízbázis védőterületet nem érint.

A szennyvízhálózat a településen részben épült ki. A kommunális szennyvíz elhelyezésére a lakosság egy része a szennyvizet zárt tározókban (közműpótló berendezés) gyűjti és szippantással üríti. A háztartásokban keletkező szennyvizek egy fel nem mérhető része – a hazai gyakorlati tapasztalatok szerint – a talajt és a felszín alatti vizeket szennyezve feltehetően ma is elszikkad.

Az üzemek közül a YTONG Falazóelemgyár önálló szennyvíztisztítót működtet a kommunális és az ipari szennyvizének a kezelésére. A tisztított szennyvizek befogadója egy 500 m³-es földmedence, majd a Nyiget-patak. A CRONUS Kft. szintén egyedi tisztítást folytat. A tisztított szennyvizének a befogadója a Bene-patak.

Halmajugra község közigazgatási területe nagyvízi mederrel nem érintett és nem része belvízi öblözetnek sem.

A települést érintő Bene-patak az ÉMVIZIG kezelésében van. A Bene-patak mellékága az Ugrai-patak a település déli részén található, amelybe a település belterületétől délre csatlakozik be két Névtelen mellékvízfolyás. Az ÉMVIZIG Halmajugra közigazgatási területén 7 db olyan érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező felszín alatti vízhasználatot tart nyilván, melyek nem a Visonta Déli bánya (Mátrai Erőmű Zrt.) kútjai. A bányához kapcsolódóan a 1406-6/2014 számú vízjogi engedélye szerint a község közigazgatási területén további kutak is találhatóak. Ezen kívül a községen 5 db érvényes üzemeltetési engedéllyel rendelkező felszíni vízbevezetés van.

Halmajugra község közigazgatási területének K-i részét kis mértékben érinti a Detk községi vízmű (Detk-Halmajugra-Visonta félregionális vízmű) meghatározott hidrogeológiai védőidom felszíni vetületének „B” zónája, amely azonban határozatban nem került kijelölésre. A vízmű víztermelésének jelentős növekedése és új kutak létesítése miatt a jelenlegi 2008-as védőidom rendszer felülvizsgálata várható.

A település szennyezettség érzékenységi besorolása a 7/2005. (III.1.) KvVM rendelettel módosított 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet melléklete alapján érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi osztályba lett sorolva. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet előírásait is szükséges betartani.

Az új beépítésre szánt területek csak teljes közművesítettség mellett irányozhatók elő.

A vizeket (és talajt) terhelő tevékenységek esetében a következő jogszabályokat kell figyelembe venni:

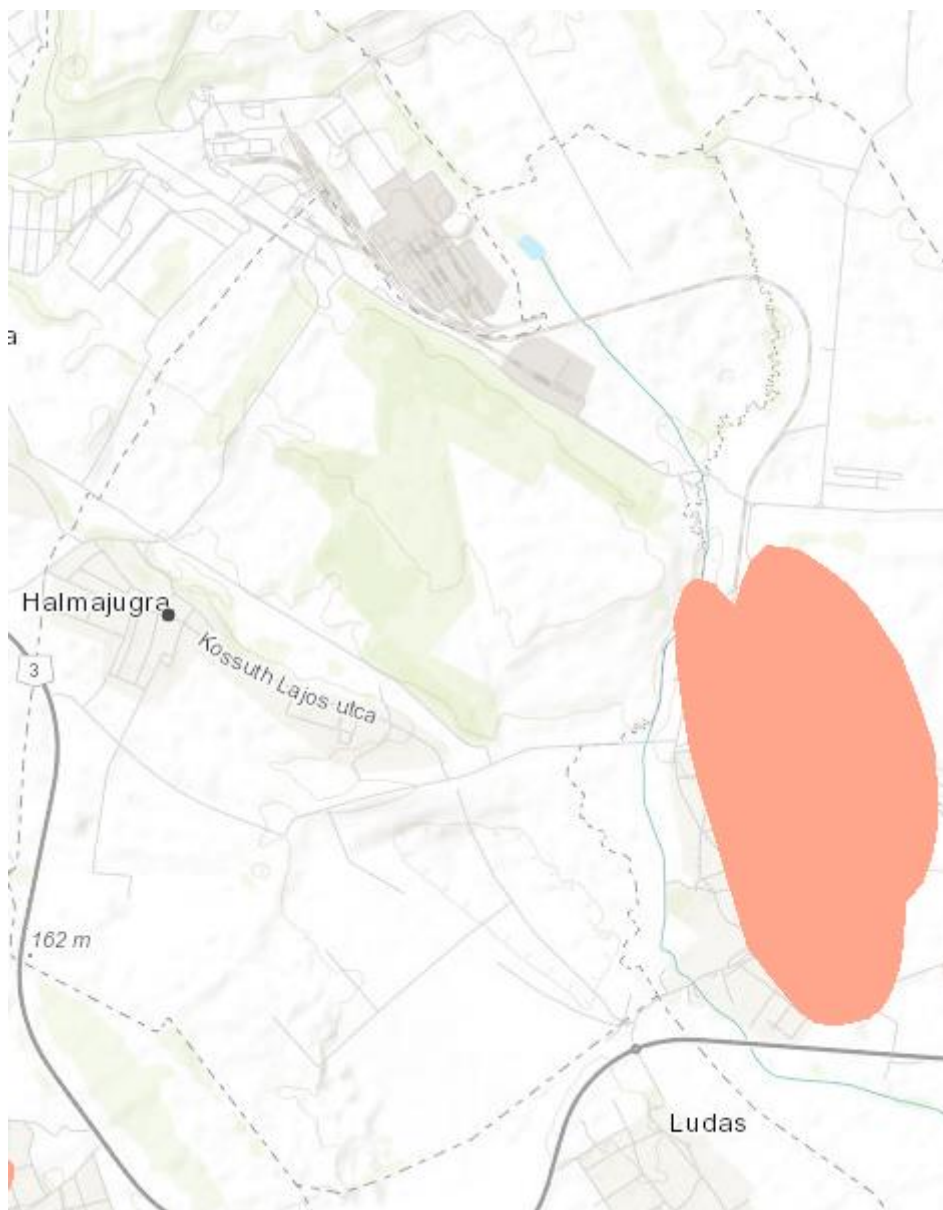
- 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
- 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
- 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
- Az ipari (technológiai) szennyvíz keletkezésével járó tevékenység esetén kötelező a szükséges előtisztító beépítése és üzemeltetése, amelyhez a vízgazdálkodási jogkör gyakorlásáról 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 3.§ (12) bekezdésében foglalt kivételekkel a vízügyi hatóságtól vízjogi engedélyt kell kérni.
- További előírások: szükséges figyelembe venni a területek hasznosításakor a 147/2010. (IV.29.) Korm. rendeletet a vizek hasznosítását, védelmét és egyéb kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános jogszabályi előírásait.
- 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a használt szennyvizek kibocsájtási határértékeiről és alkalmazásuk szabályairól

- 220/2004. (VII.21.) a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

A település vízfolyásainak parti sávjának szélességével kapcsolatban a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet parti sávra vonatkozó rendelkezéseit be kell tartani. A parti sáv szélességét a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. §-a határozza meg. A halmajugrai vízfolyások esetében a partvonalától számított 6-6 méteres sáv, mely sávot szabadon kell hagyni. Állandó épületet, építményt, kerítést elhelyezni nem szabad. A parti sávban fás szárú növények telepítése tilos.

Az ivóvízbázisok védőterületei, védőidomai kijelölésének módját, valamint a vízbázisok védelme érdekében szükséges területhasználati korlátozásokat a vízbázisok a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet szabályozza. A vízbázis védelme felszín alatti vízbázisnál védőidom, védőterület meghatározását, kijelölését, kialakítását és fenntartását jelenti. A kijelölésről szóló határozat alapján érvényesíthetőek és alkalmazhatóak a területhasználati korlátozások.

Halmajugra közigazgatási területének keleti részét kis mértékben érinti a Detk községi vízmű (Detk-Halmajugra-Visonta félregionális vízmű) meghatározott hidrogeológiai védőidom felszíni vetületének „B” zónája, amely azonban határozatban nem került kijelölésre. A vízmű víztermelésének jelentős növekedése és új kutak létesítése miatt a jelenlegi 2008-as védőidom rendszer felülvizsgálata várható.

Detk községi vízmű hidrogeológiai „B” védőidoma

Javasolt, részben jogszabályokban rögzített intézkedések:

- a meglévő belvízelvezető művek feliszaposodásának megakadályozása, gyomnövényektől való megtisztítása
- művelési ág váltás síkvidéken belvizes és nitrát érzékeny területeken
- szennyvíztisztító bővítése továbbá a hatásfokának növelése, vagy új létesítése
- az állattartó telepek korszerűsítése
- ipari szennyvíz és használt termálvíz közvetlen bevezetésének felülvizsgálata és ennek függvényében a bevezetés korlátozása, illetve megszüntetése

- élőhelyek feltárása, kezelési tervük elkészítése
- az engedély nélküli felszín alatti vízkitermelés megszüntetése, ugyanezen rétegek szennyező forrásainak felderítése, és a veszélyeztetés megszüntetése
- csapadékvíz elvezetéséről való gondoskodás
- mélyfekvésű, vízjárta területeken fokozott figyelmet kell fordítani az építéshatósági eljárások során
- A vízgazdálkodási létesítmények mellett a partisávot szabadon kell hagyni, azon belül végleges építmény nem helyezhető el, tilos olyan növényzet ültetése, amely a fenntartási munkát akadályozza, külterületén csak gyepgazdálkodás folytatható.
- a vízi létesítmények melletti területet, ingatlant a tulajdonos vagy használó csak úgy hasznosíthatja, hogy ezáltal azok állapotát, üzemeltetését ne veszélyeztesse, a víz természetes lefolyását ne akadályozza, a víz minőségét ne károsítsa.

A 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet 4. sz. melléklete előírja a közcsatornába bocsátható szennyvizek szennyezőanyag-tartalmának küszöbértékeit, így a víz olaj- és zsírtartalmát is. A jövőben tervezett létesítmények szennyvizeinek közcsatornába történő bevezetéséhez javasolt zsírfogó műtárgy beépítését.

Halmajugra község a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (továbbiakban VGT) a 2-11 Tarna nevű alegységen helyezkedik el, amely a Tisza részvízgyűjtő területe. Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60 EK 33.) bekezdése szerint minden vízgyűjtőn törekedni kell a vizek jó állapotának elérésére, úgy hogy az ugyanahhoz az ökológiai, hidrológiai és hidrogeológiai rendszerhez tartozó felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatban tett intézkedések összehangoltak legyenek. A 2015. évi felülvizsgált vízgyűjtő-gazdálkodási terv szerint a p.2.9.1. jelű víztest mennyiségi és kémiai állapotát tekintve is gyenge minőségű.

A VGT által megfogalmazottakat az alábbiakban kerül részletezésre:

A területen érintett víztestek:

1) sekély porózus felszín alatti víztest:

- sp. 2.9.1. porózusfelszín alatti víztest: Északi középhegység peremvidék

A víztestet északon sh.2.2 és sh.2.3; délen az sp.2.9.2 víztestek határolják. A dél felé való vízáramlás következtében az sh.2.2 víztest és sp.2.9.1 víztest között hidrodinamikai kapcsolat valószínűsíthető. A leáramlási területnek tekinthető sp.2.9.1. víztest a szintén délre húzódó sp.2.9.2 víztesttel, mint feláramlási területtel hidrodinamikai kapcsolatban áll. Az alegységen belül 7 db dombvidéki kisvízfolyás medre is drénezheti az sp.2.9.1 sekély felszín alatti víztestet. Nem zárható ki a kapcsolat a síkvidéki közepes vízfolyások (4 db) esetében sem. FAVÖKO kapcsolat van.

A Mátrában egykor jelentős ércbányászat folyt. Napjainkban termelés nem történik, a korábbi szennyezések kármentesítése, a bányászati tározók, meddőhányók, a bezárt mélyművelésű bányák rekultivációja folyamatban van.

2) porózus felszín alatti víztest:

- p. 2.9.1. porózus felszín alatti víztest: Északi-középhegység peremvidék

A víztest északon a h.2.2 és h.2.3, délen a p.2.9.2 víztestekkel határos. A dél felé való vízáramlás következtében az h.2.2 víztest és p.2.9.1 víztest között hidrodinamikai kapcsolat valószínűsíthető. A leáramlási területnek tekinthető p.2.9.1. víztest a szintén délre húzódó p.2.9.2 víztesttel, mint feláramlási területtel hidrodinamikai kapcsolatban áll. FAVÖKO kapcsolat nincs.

3) porózus termál víztest

- pt 2. 2. porózus termál felszín alatti víztest: Észak-Alföld porózus termál

A pt.2.2 víztest az alegységen belül nem illeszkedik más porózus termál víztesthez. FAVÖKO kapcsolat nincs.

Víztest jele	Víztest neve	Felszín alatti vizek kémiai állapotot javító intézkedések	Felszín alatti vizek vízbázis védelmi intézkedések	Felszín alatti vizek mennyiségi állapotát javító intézkedések
sp.2.9.1.	Északi-középhegység peremvidék	2; 3; 21.7; 21.10; 21.9; 21.1; 21.5; 36	13.1;13.2;13.3;13.4	7a.2; 7.1; 8.1; 8.2; 8.4; 23.2; 31.1; 32.1
p.2.9.1.	Északi-középhegység peremvidék	36	13.1;13.2;13.4	7a.2; 8.1; 8.2; 8.4
pt.2.2.	Észak-Alföld	36		7a.2; 7a.5; 8.2; 8.4;

A táblázat VGT által meghatározott célok, intézkedések

Intézkedési elemek leírása:

2. Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése vízbázisok védőterületén található szántók, gyümölcsösök területén.

3. Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése a víztest teljes területén, kiemelten a vízbázisok védőterületén.

7a.2. Felszín alóli vízkivételek nyilvántartása, felülvizsgálata, módosítása, engedélyezése

- 1) Részletes modellezés mennyiségi igénybevételi határérték meghatározásához
- 2) Vízkivételek felülvizsgálata

7a.5. Energia célra hasznosított termálvíz visszasajtolásának szabályozása

7.1. Vízjárési viszonyok javítása, az ökológiai kisvíz helyreállítása. Belvízrendszer módosítása. Belvízcsatornák rekonstrukciója.

8.1. Víztakarékos megoldások alkalmazása a növénytermesztésben

8.2. Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése a közüzemi vízellátásban – Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése

8.4. Fenntartható megoldások az ipari vízellátásban

13.1. Ivóvízbázisok védelme, védőzónák kijelölése, tevékenységek szabályozása, módosítása (A diagnosztikai és biztonságba helyezési program végrehajtása)

13.2. Vízbázisvédelem szempontjából kedvező területhasználat váltás, jó gyakorlatok ösztönzése, területhasználókkal való egyeztetés – Gyep, erdő területhasználatok ösztönzése vízbázisok külső védőterületén

13.4. Vízbiztonsági tervek készítése, alkalmazása – biztonságba helyezési tervek integrálása

21.1. Kommunális hulladéklerakók megfelelő kialakítása, működtetése és ellenőrzése a víztest teljes területén, kiemelten a vízbázisok hidrogeológiai védőterületén

21.5. Illegális hulladéklerakók felszámolása, a hulladéklerakás ellenőrzése, bírságolása vízbázisok védőterületén

21.7. A Szennyvíz Program megvalósítása – a 1318/2015. (V.21.) Korm. határozat szerint megvalósuló KEHOP 2.2. projektek

21.9. További csatornarákötések elősegítése és megvalósítása a víztest teljes területén, kiemelten a vízbázisok védőterületén.

21.10. Csatornahálózat rekonstrukciója az egész víztest területén, de különösen a vízbázisok védőterületén

23.2. Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízviSSzatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és lefolyás csökkentése érdekében általánosan a víztest teljes területén.

31.1. Talajvízdúsítás szabályozása – a talajvízsüllyedés megállítása

32.1. A bányászati vízkivételek szabályozása és a víz felhasználása – A Mátra és a Bükkalja lignit bányák víztelenítés céljából kivett vizének hasznosítása.

36. A szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása – Engedély nélküli kutak számbavétele

A Mátra- és Bükk-alján a külfejtéses lignit bányászat miatt végeznek víztelenítést, annak céljából, hogy a nyersanyag lefejtethető legyen. A víztelenítés a letermelés időszakára korlátozódik, és bár nagy hatással van a felszín alatti vízre, a rekultiváció után a vízszint remélhetőleg a természetes állapotokra visszaáll. Az érintett víztestek gyenge állapotúak, gazdasági okokból azonban mentességet kapnak a jó állapot elérésétől. (VKI 4.5 mentesség enyhébb célkitűzés)

Amennyiben a településen új ipari létesítmény megvalósítását tervezik, a bányavíztelenítésből származó víz felhasználását szükséges előnyben részesíteni.

Árvízvédelem

Halmajugra nem fekszik árvízveszélyes területen.

A Bene patak és környezete HmTrT szerint a hullámtér és nyílt ártéri terület övezetébe tartozik. Az 1999. évi árvíz után a Petőfi utcában rézsűbiztosítást végeztek, valamint épült egy gátszakasz a patak és a belterület között. A településrendezési terv nem javasol új beépítést a geotechnikai vizsgálat szerint földmozgással közvetlenül veszélyeztetett területen. A patakmeder rendezését és árvízvédelmi töltésvonal építését javasoljuk a patak és a belterület között vízrendezési terv alapján.

A rendkívüli időjárás elleni védekezés elsőrendű feltétele a vizek gyors elvezetését szolgáló művek kiépítésén túl a funkció ellátására képes állapotban való fenntartása, tehát a megelőző védekezés. Ugyancsak fontos, hogy a védekezésben résztvevők ismerjék a csapadékvíz-elvezető hálózat rendszerének aktuális állapotát, a meglévő szűk keresztmetszeteket. A hirtelen jött időjárási jelenségek (csapadék) – amennyiben a csapadékvíz hálózat, szivattyútelepek kapacitását meghaladó terhelést okoznak – a község épített környezetében jelentős károkat okozhatnak. Az esetleges károk

csökkentése vagy elkerülése érdekében a szokásos üzemelési, karbantartási feladatokon túlmutató intenzív beavatkozás válhat szükségessé.

A vízkár megelőzésének egyik biztosítéka lehet a meglévő belterületi főgyűjtők, gyűjtő és utcai vízvezető rendszerek éves karbantartása, szükség esetén felújítása. Másik biztosíték a csatornák olyan kapacitásra történő átépítése, melyek képesek a várható vízhozamok gyors levezetésére. A nyílt szelvényű medrekből évente el kell távolítani a lerakódott iszapot, a lefolyást gátló növényzetet (fákat, cserjéket, vízi növényzetet), az uszadékot, a belekerült hulladékokat, szemetet. A zárt csatornahálózat megfelelő állapotban tartásáról szintén gondoskodni kell, szükség esetén iszaptalanítást, mosatást kell végezni. 3-5 évenként szükség szerint gondoskodni kell a burkolatok, műtárgyak, meder rézsűk kialakításáról, felújításáról. A főgyűjtő csatornák nyílt földmedrű szelvényeit célszerű kiburkolni.

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása szerint a község nem része belvízi öblözetnek és nagyvízi mederrel sem érintett.

6. Tájrehabilitáció

A település egészét meghatározó, legjelentősebb különleges terület a külszíni bányászat számára meghatározott bányaterület (Mátrai Erőmű Zrt. visontai felszíni bányüzeme). A már korábban leművelt bányászattal érintett területeket folyamatosan rekultiválták. Egy-egy bányaterületi egység letermelése után, a területegységre vonatkozó rendezést a véggödör rekultivációjával fejezik be. A Keleti I. bánya területén a tulajdonba átadott rekultivált szántóterületeken kívül a különleges bányaterületen tájrendezett zagyterek, rekultivált védelmi célú erdőterületek, meddők, művelés alatti területek találhatók.

A bányatelken belül a Déli bányától délnyugati irányban, a 0161/2-3 hrsz-ú területeken korábban homokkitermelés folyt.

A külszíni lignitbányák területeit a tervezett utóhasznosításnak megfelelő tájrendezési terv alapján rekultiválva kell visszahagyni. Nagyon fontos, hogy a művelés és a műveléssel párhuzamosan, valamint a művelés felhagyásakor folytatott terepalakítás olyan legyen, hogy a visszamaradó durva terepszintek, terepalakítás megfeleljen a tájba illeszthetőségnek, az új hasznosításhoz szükséges finom terepképzés alapjának, hiszen a bányászkodás hasznos termelő tevékenységéhez már nem kötődő nagy léptékű tereprendezés költségei a tájba illeszthetőség és a más célú hasznosíthatósága érdekében már nehezen terhelhetők rá az új tulajdonosokra, területhasználókra. A településszerkezeti terv és a szabályozási terv csak a bányatelekként lejegyzett bányák területét jelöli különleges bányaterületként. A műszaki védelemmel nem rendelkező helyi igényeket kielégítő, meglévő hulladéklerakót a bányaművelés megkezdése előtt, a környezet veszélyeztetése nélkül fel kell számolni.

A területrendezési tervek a település teljes igazgatási területét a komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezetébe sorolták. A tájrendezés az erőmű és a belterület között már elkezdődött, a teljes rehabilitációra csak a külszíni bányászat befejezése után kerülhet sor. A településszerkezeti terv a rendezési terv távlatában rendezés alá vonható terület tervezett területfelhasználását tünteti fel. A bányatelek teljes területének rehabilitációja a településrendezési terv időtávlatán túlmutató nagytávú feladat.

Az OTrT és a HmTrT az ökológiai hálózathoz tartozó területként jelöli a Nyiget patakot kísérő sávot. A településrendezési terv a patak igazgatási területet érintő, még érintetlen északi szakaszán a természetközeli állapot megtartását, a bányatelken belüli, mederrendezett szakaszán - a tájrehabilitáció keretében - a zöldfelületek visszaállítását javasolja.

7. Összefoglalás

Halmajugra település Önkormányzata 2017-ben elhatározta, hogy a módosítani fogja, illetve felülvizsgálja a településrendezési eszközöket megfelelően a jogszabályi, illetve gazdasági, társadalmi változásoknak.

Figyelembe véve a településrendezési eszközök többféle, átfogó céljait, illetve az egyes módosítási javaslatok kapcsán megkeresett illetékes hatóságok véleményeit, indokoltá vált a 2/2005.(I.11.) Korm. rendelet szerinti környezeti vizsgálat elvégzése.

Fentiek alapján jelen környezeti vizsgálat keretében a településrendezési terv készítéséhez kapcsolódóan vizsgáltuk a tervezett és az alapállapot környezeti hatásait, valamint értékeltük a tervezett módosulások környezeti hatásait, a 2/2005.(I.11.)Korm. rendelet szerint.

Az 1. fejezetben bemutatásra kerültek a tervezés előzményei, továbbá az új szabályozási tervet érintő főbb változások, csoportosítva.

A vizsgálat 2. fejezetében a környezeti vizsgálat céljait, prioritásait határoztuk meg.

A vizsgálat 3. fejezete a felhasznált, illetve figyelembe vett dokumentumokat mutatja be.

A 4. fejezetében a környezeti vizsgálat összefüggéseit mutattuk be más, releváns tervekkel és programokkal kapcsolatban.

Az 5. fejezetben részletesen értékelésre került a település közigazgatási területének környezeti állapota az egyes környezeti elemek vonatkozásában, s a környezetvédelmet, vízgazdálkodást, természetvédelmet érintő, a meglévő településrendezési eszközökkel, s

a hatályos jogi háttérrel, egyéb, magasabb vagy helyi szintű szabályozásokkal való megfelelése is részletes vizsgálat alá esett. Erre feltétlen szükség volt, hiszen a településrendezési terv átfogó vizsgálatára a közelmúltban nem került sor.

A környezeti elemek kiértékelésnél a legfrissebb jogszabályi háttér, illetve egyéb környezetvédelmi tervek, és azok szempontjai, iránymutatásai is felhasználásra kerültek (pl. Vízgűjtő-gazdálkodási terv).

Összességében elmondható, hogy a település és környezete jó állapotú.

A terv módosítása eredményeképpen javasolt módosítások okozta környezeti hatások környezeti elemenkénti bontásban az alábbiakban összegezhetők:

- A levegőminőséget érintő változások a megengedhető terheléseken belüliek. A területfelhasználási változások változása következtében a helyi alapterhelés a megengedett küszöbértékeken belül kis mértékben növekszik.
- A talajra és vizekre gyakorolt hatás a megfelelő szabályozási előírások betartásával szintentartó.
- A természeti- és zöldfelületi adottságok változása terén a tervmódosítás várhatóan javulást eredményez.
- A szabályozási terv tervezett változásai zaj elleni védelmi szempontból semlegesek, a zajkörnyezeti állapot az átsorolással nem változik.

A településhálózati és tájhasználati változással érintett területek településhálózati pozíciója összességében pozitívan változik, gazdasági értéke erősödni fog.

A javasolt változások alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható.

A tervmódosítás által vázolt fejlesztések további természet-, és környezetvédelmi célú vizsgálata csak a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó tevékenységek, területfelhasználások esetében lehet szükséges.

A terv megvalósulása esetében a környezetterhelő hatások a település terhelhetőségének határain belül maradnak.

A várható környezeti hatások rendelet szerinti értékelése

A vonatkozó rendeletben megadott szempontok alapján várható környezeti hatások az alábbiak szerint értékelhetők:

A környezeti hatások a tervezett területhasználatok megvalósulása során tekintendők mértékadónak, állandónak és időben hosszú távúnak. A hatások a jelenlegi, ismert mértékkel és gyakorisággal jelennek meg a környezetben.

- Környezetkárosító, irreverzibilis hatással nem kell számolni.
- A hatások mértéke számítható hatásterületű – közigazgatási, vagy országhatáron átterjedő, kockázattal járó hatást nem jelentenek.
- A területhasználatból eredően nem várható sem környezeti kockázatú hatás, sem a területhasználatból eredő, az átlagos egészségi, baleseti és környezetbiztonsági viszonyokat fokozottabban veszélyeztető, meghaladó hatás.
- A környezethasználatból eredően kijelenthető, hogy a lakosság és a természeti környezeti veszélyeztetése nagy biztonsággal kizárható. A hatások így nem veszélyeztetnek védett területet, létesítményt, vagy élőlényt.

- A fejlesztésre irányuló módosító javaslatok (mint azt a szerkezeti és szabályozási terv is célként fogalmazza meg) a települési és természeti környezeti, gazdasági és infrastrukturális javítását célozzák.

Budapest, 2018. augusztus 17.

.....
Szabó Péter Imre
ügyvezető